

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

รูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการที่ประเทศไทยใช้มาอย่างยาวนานจนถึงปัจจุบัน คือ ระบบออกแบบ-ประมูล-ก่อสร้าง (Design-Bid-Build) หรือ รูปแบบทั่วไป จะทำการออกแบบเสร็จสิ้น ก่อนเริ่มการก่อสร้างซึ่งแยกกันชัดเจนตามหน้าที่และความรับผิดชอบในเอกสารสัญญา แต่จากการดำเนินการก่อสร้างประสบปัญหาความล่าช้าในขั้นตอนวิธีการทำงานต่างๆ พบว่าไม่มีความเหมาะสมเพียงพอสำหรับโครงการที่มีความเร่งรัดด้านเวลา ไม่สามารถรองรับการเร่งระยะเวลาการก่อสร้างของโครงการได้ตามความต้องการของการใช้ประโยชน์โครงการ รูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง จึงเป็นรูปแบบการส่งมอบโครงการชนิดหนึ่งที่ถูกนำมาพิจารณาเพื่อใช้เป็นทางเลือกแต่ยังไม่ได้รับการยอมรับและแพร่หลายในประเทศไทยเท่าที่ควร ในปัจจุบันนิยมใช้ในโครงการของเอกชนเท่านั้น

รูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบและก่อสร้างเป็นวิธีการจัดซื้อจัดจ้างอย่างหนึ่ง ที่นิติบุคคลหรือสมาคมที่เป็นคู่สัญญาต้องรับผิดชอบในการออกแบบและการก่อสร้างโครงการ (Songer and Molenaar 1997) รูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบและก่อสร้างแสดงให้เห็นแล้วว่าเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพและได้รับความนิยมทั่วโลก (Konchar and Sanvido 1998)

แต่ในหลายประเทศที่กำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาพบว่า รูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบและก่อสร้าง ยังมีปัญหาและความเสี่ยงที่พบได้ คือ ปัญหาเนื่องจากรูปแบบและขนาดขององค์กรทำงาน องค์กรขนาดใหญ่อาจเกิดปัญหาความร่วมมือภายในองค์กร องค์กรขนาดเล็กอาจขาดประสบการณ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสม หรือขาดกำลังด้านการเงินจากแหล่งเงินทุน ปัญหาการถ่ายทอดเทคโนโลยี เนื่องจากความไม่พร้อมของคณะทำงานด้านออกแบบและก่อสร้างในประเทศที่กำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาอาจขาดความพร้อมหรือขาดทักษะเพื่อรับการถ่ายทอดเทคนิคพิเศษต่างๆ ปัญหาความไม่พร้อมเรื่องข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบสัญญาออกแบบและก่อสร้างที่ยังไม่รองรับทำให้เกิดช่องว่างที่ไม่เป็นธรรมแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (Nielsen 1997)

ดังนั้น บทความวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนระดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้างมาใช้ในโครงการก่อสร้างของประเทศไทย เพื่อหาแนวทางในการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำระบบออกแบบและก่อสร้างไปใช้กับโครงการและเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการเลือกใช้รูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบและก่อสร้างในตลาดอุตสาหกรรมก่อสร้างของประเทศไทยในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อระบุปัญหาและอุปสรรคของรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง ในการเข้าสู่ตลาดอุตสาหกรรมก่อสร้างของประเทศไทย

1.2.2 เพื่อหารูปแบบการประเมินมูลค่าของผลประโยชน์จากการใช้รูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้างในประเทศไทย

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ศึกษารูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง เฉพาะอุตสาหกรรมก่อสร้างอาคารและโครงสร้างพื้นฐาน

1.3.2 ศึกษารูปแบบการประเมินมูลค่าของผลประโยชน์จากการใช้รูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง ในประเทศไทยที่แตกต่างจากระบบปัจจุบัน

1.4 วิธีการดำเนินงานวิจัย

1.4.1 รวบรวมข้อมูลเอกสารซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง เพื่อเป็นพื้นฐานในการระบุประเด็นปัญหา และอุปสรรคจากการนำระบบออกแบบ-ก่อสร้างไปใช้ ซึ่งสามารถศึกษาได้จากเอกสารดังต่อไปนี้

- 1) เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ข้อดี – ข้อเสีย ของรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง
- 3) ปัญหาและอุปสรรคของรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้างในต่างประเทศ

1.4.2 ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากเอกสารที่รวบรวมได้ โดยแบ่งแยกกรณีปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ความสามารถด้านการออกแบบ-ก่อสร้าง
- 2) กระบวนการและขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้าง
- 3) คุณลักษณะเฉพาะของระบบออกแบบ-ก่อสร้าง
- 4) ความรู้ความเข้าใจของผู้ว่าจ้าง

1.4.3 จัดทำโครงร่างแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ไปยังกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ผู้ตอบระบุประเด็นปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการนำรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง มาใช้ในโครงการก่อสร้างของประเทศไทย เพิ่มเติมจากการศึกษาตามข้อ 1.4.1 โดยสอบถามไปยัง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้าง เช่น วิศวกรโครงการ ผู้จัดการโครงการ เป็นต้น โดยการใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชนจำนวน 6 ท่าน

1.4.4 รวบรวมประเด็นปัญหา และอุปสรรคทั้งหมด จากการศึกษาตามข้อ 1.4.3 เพื่อทำการสรุปประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นทั้งหมด โดยแบ่งตามกรณีดังข้อ 1.4.2 จัดทำโครงร่างแบบสัมภาษณ์ เพื่อไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น วิศวกรโครงการ ผู้จัดการโครงการ เป็นต้น โดยการใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ทรงคุณวุฒิ จากภาครัฐ และภาคเอกชนจำนวน 6 ท่าน ซึ่งมีข้อมูลของแบบสอบถามประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลทั่วไป เช่น ข้อมูลส่วนตัวของผู้ทรงคุณวุฒิ ระยะเวลาที่ทำงานมา รูปแบบการทำงานในภาครัฐหรือภาคเอกชน เป็นต้น
- 2) สาเหตุของปัญหา และอุปสรรคที่พบจากประสบการณ์ทำงาน
- 3) ความถี่และความรุนแรงของปัญหาและ อุปสรรค
- 4) แนวทางการแก้ไขปัญหา และอุปสรรค
- 5) ความเหมาะสมของปัญหา และอุปสรรค ที่ควรนำไปพิจารณาประกอบการร่างข้อกำหนด ในการนำรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง มาใช้ในโครงการก่อสร้างของประเทศไทย

1.4.5 ทำการรวบรวมประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น และทำการเรียบเรียงประเด็นปัญหา และอุปสรรค ดังนี้

- 1) จัดทำตารางแสดงประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ทำการรวบรวมได้ทั้งหมด โดยแบ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องออกเป็น 4 หัวข้อหลักตามการจำแนกดังข้อ 1.4.2
- 2) นำข้อมูลความถี่และความรุนแรงของปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็นมาทำการวิเคราะห์ และแสดงผลจากข้อมูลที่ได้ตามแต่ละประเด็นที่น่าสนใจตามลำดับ
- 3) นำข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละรายในเรื่องปัญหา และอุปสรรค ที่ควรนำไปพิจารณาประกอบการร่างข้อกำหนด ในการนำรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง มาใช้ในโครงการก่อสร้างของประเทศไทย มาทำการเก็บข้อมูลลงในตารางให้ครบทุกรายที่ได้รับการสัมภาษณ์
- 4) ทำการเปรียบเทียบประเด็นปัญหา และอุปสรรคของแต่ละประเด็นที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยเปรียบเทียบว่าประเด็นใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้ความสนใจในการพิจารณามากที่สุด เพื่อให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวในการนำเข้าสู่พิจารณาประกอบการร่างข้อกำหนด ในการนำรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง มาใช้ในโครงการก่อสร้างของประเทศไทย ได้อย่างเหมาะสม

1.4.6 สรุปผลจากการรวบรวมประเด็นปัญหา และอุปสรรค เพื่อวิเคราะห์ประเด็นที่ควรพิจารณาในการนำเข้าสู่ประกอบเป็นส่วนหนึ่งในข้อกำหนดของรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง เพื่อให้เกิดปัญหา และอุปสรรคจากการนำรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง มาใช้ให้น้อยที่สุด

1.4.7 สรุปผลจากการพิจารณาประเด็นปัญหา และอุปสรรคจากข้อมูลการวิจัย และเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงข้อกำหนดของรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง หรือร่างข้อกำหนดต่างๆ ของรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง ต่อไป

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนระดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำรูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง เข้าสู่ตลาดอุตสาหกรรมก่อสร้างของประเทศไทยอย่างถูกต้อง

1.5.2 ทำให้ทราบถึงรูปแบบการประเมินมูลค่าของผลประโยชน์จากการใช้รูปแบบการจัดทำและส่งมอบโครงการระบบออกแบบ-ก่อสร้าง ในประเทศไทยที่แตกต่างจากระบบปัจจุบัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved